

Bruksela, 29 września 2026 r.
(OR. en)

13800/26

ATO 49

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	29 września 2026 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2026) 512 final
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO z postępów we wdrażaniu dyrektywy Rady 2011/70/Euratom oraz w sprawie rejestru odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego znajdujących się na terytorium Wspólnoty i prognoz na przyszłość CZWARTE SPRAWOZDANIE

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 512 final.

Załącznik: COM(2026) 512 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.9.2026 r.
COM(2026) 512 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

z postępów we wdrażaniu dyrektywy Rady 2011/70/Euratom oraz w sprawie rejestru odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego znajdujących się na terytorium Wspólnoty i prognoz na przyszłość

CZWARTE SPRAWOZDANIE

{SWD(2026) 285 final} - {SWD(2026) 286 final}

1	WPROWADZENIE	3
2	ODPADY PROMIENIOTWÓRCZE I WYPALONE PALIWO JĄDROWE W UNII EUROPEJSKIEJ	4
2.1	Źródło odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego	4
2.2	Prognozy związane z rejestrem	4
3	BEZPIECZNE I ODPOWIEDZIALNE GOSPODAROWANIE ODPADAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI I WYPALONYM PALIWEM JĄDROWYM	6
3.1	Krajowe ramy i programy	6
3.2	Właściwe organy	6
3.3	Polityka dotycząca obiegu zamkniętego i trwałego składowania	7
3.4	Ocena kosztów i finansowanie	7
3.5	Monitorowanie programu i sprawozdawczość	8
3.6	Przejrzystość i udział społeczeństwa.....	8
4	WNIOSKI.....	9

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 14 ust. 2 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom ⁽¹⁾ w sprawie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym ⁽²⁾ i odpadami promieniotwórczymi ⁽³⁾ („dyrektywa”) Komisja ma obowiązek regularnego przedkładania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie następujących dokumentów:

- sprawozdanie z postępów we wdrażaniu dyrektywy;
- rejestr odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego znajdujących się na terytorium Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej („Wspólnota”), jak również prognozy na przyszłość.

Przedstawione informacje opierają się na sprawozdaniach krajowych państw członkowskich, które należy składać co trzy lata zgodnie z art. 14 ust. 1 dyrektywy; ostatni termin składania sprawozdań przez państwa członkowskie przypadał na 23 sierpnia 2024 r. Niniejsze czwarte sprawozdanie obejmuje lata 2021–2023. Sprawozdaniu towarzyszą dwa dokumenty robocze służb Komisji:

- dokument przedstawiający ogólną sytuację we Wspólnocie w oparciu o przeprowadzone przez Komisję analizy sprawozdań krajowych;
- dokument przedstawiający wspólnotowy rejestr odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego oraz związane z nim prognozy na przyszłość, przy czym za datę odniesienia przyjęto w nim grudzień 2023 r.

Komisja przedstawiła wcześniej trzy sprawozdania z postępów – w 2017, 2019 i 2024 r.; każde sprawozdanie zawierało kompleksowy przegląd wdrażania dyrektywy. W niniejszym sprawozdaniu opisano niewiele zmian w porównaniu z sytuacją przedstawioną w sprawozdaniu z 2024 r. ⁽⁴⁾; w związku z tym większość wniosków Komisji pozostaje aktualna. W 2025 r. Komisja rozpoczęła ocenę dyrektywy, a także ocenę dyrektywy Rady 2006/117/Euratom w sprawie nadzoru i kontroli nad przemieszczaniem odpadów promieniotwórczych oraz wypalonego paliwa jądrowego ⁽⁵⁾.

W sekcji 2 przedstawiono przegląd rejestrów odpadów promieniotwórczych i wypalonego

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48, ELL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁽²⁾ Wypalone paliwo jądrowe to „paliwo jądrowe, które zostało napromieniowane w rdzeniu reaktora, a następnie trwale z niego usunięte” (art. 3 pkt 11 dyrektywy) i nie nadaje się już do użytku w swojej obecnej formie. Powstaje ono w wyniku eksploatacji reaktorów jądrowych na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej, badań, szkoleń i działań demonstracyjnych.

⁽³⁾ Odpady promieniotwórcze to „materiały promieniotwórcze w stanie lotnym, ciekłym lub stałym, których dalsze wykorzystanie nie jest przewidywane ani rozważane” (art. 3 pkt 7 dyrektywy) i które zaklasyfikowano jako odpady promieniotwórcze. Ich wytwarzanie związane jest z produkcją energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych lub wykorzystaniem materiałów promieniotwórczych do celów niezwiązanych z pozyskiwaniem energii – w medycynie, badaniach naukowych, przemyśle i rolnictwie. W dokumencie SWD(2026) 286 dotyczącym postępów we wdrażaniu dyrektywy Rady 2011/70/Euratom można znaleźć definicje innych ważnych pojęć określonych w dyrektywie, takich jak przechowywanie i trwale składowanie.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie postępów we wdrażaniu dyrektywy Rady 2011/70/Euratom oraz w sprawie rejestru odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego znajdujących się na terytorium Wspólnoty i prognoz na przyszłość, sprawozdanie trzecie, [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2024\)197&lang=pl](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2024)197&lang=pl).

⁽⁵⁾ Proces oceny obejmował również zaproszenie do zgłaszania uwag i konsultacje publiczne (2026 r.): https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14619-Radioactive-Waste-Directive-and-Shipments-Directive-evaluation_pl.

paliwa jądrowego we Wspólnocie. W sekcji 3 podsumowano ocenę obecnego stanu wdrażania krajowych ram i programów na podstawie dyrektywy, wskazując najnowsze postępy i nierozwiązane problemy.

2 ODPADY PROMIENIOTWÓRCZE I WYPALONE PALIWO JĄDROWE W UNII EUROPEJSKIEJ

2.1 Źródło odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego

Wszystkie państwa członkowskie generują odpady promieniotwórcze poprzez różne działania, począwszy od zastosowań medycznych po wytwarzanie energii elektrycznej. Większość odpadów promieniotwórczych pochodzi z elektrowni jądrowych i związanej z nimi działalności w ramach jądrowego cyklu paliwowego, natomiast wykorzystanie materiałów promieniotwórczych do celów niezwiązanych z wytwarzaniem energii powoduje powstawanie mniejszych ilości odpadów promieniotwórczych.

Każde państwo członkowskie określa swój własny koszyk energetyczny. W 2023 r. elektrownie jądrowe działały w 12 państwach ⁽⁶⁾. Trzy inne państwa członkowskie – Niemcy, Włochy i Litwa – zakończyły realizację programów energii jądrowej i były w trakcie likwidacji instalacji jądrowych.

W 2023 r. w eksploatacji znajdowało się 101 reaktorów jądrowych ⁽⁷⁾, 74 było trwale zamkniętych i w trakcie likwidacji, a trzy reaktory jądrowe w pełni zlikwidowano. Ponadto w 12 państwach działało 30 reaktorów badawczych ⁽⁸⁾.

Aktualnie w sumie 17 państw członkowskich gospodaruje wypalonym paliwem jądrowym na swoim terytorium.

Likwidacja elektrowni jądrowych jest ważnym działaniem dla europejskiego przemysłu jądrowego. W jednej czwartej państw członkowskich trwa likwidacja obiektów jądrowych, a ilość odpadów promieniotwórczych pochodzących z likwidacji rośnie.

2.2 Prognozy związane z rejestrem

Szacuje się, że pod koniec 2023 r. w rejestrach w UE odnotowano łącznie **2 593 000 m³** odpadów promieniotwórczych (wzrost o 11 % w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym, co odpowiada średniej rocznej produkcji poniżej 65 000 m³). W tabeli 1 przedstawiono przegląd ilości odpadów promieniotwórczych w 2023 r. w porównaniu z 2019 r. Około 66 % (1 692 000 m³) tych odpadów było trwale składowanych, a 34 % (901 000 m³) było przechowywanych i nadal wymagało dalszego zagospodarowania. Do końca 2023 r. ilość odpadów promieniotwórczych w 15 państwach członkowskich

⁽⁶⁾ Belgia, Bułgaria, Czechy, Finlandia, Francja, Węgry, Niderlandy, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania i Szwecja. Co więcej, mimo że na terytorium Chorwacji nie ma elektrowni jądrowej, jest ona współwłaścicielem elektrowni jądrowej Krško wraz ze Słowenią.

⁽⁷⁾ Zob. system informacji o reaktorach jądrowych MAEA: <https://www.iaea.org/pris>.

⁽⁸⁾ Zob. baza danych reaktorów badawczych MAEA: <https://nucleus.iaea.org/rddb/home#/home>.

realizujących programy energii jądrowej ⁽⁹⁾ stanowiła 99,5 % całkowitej ilości odpadów promieniotwórczych uwzględnionych w rejestrach UE.

Większość państw członkowskich przedstawiła informacje na temat swoich rejestrów odpadów promieniotwórczych z wykorzystaniem systemu klasyfikacji określonego w wytycznych bezpieczeństwa GSG-1 opracowanych przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (MAEA) ⁽¹⁰⁾ lub przekazała matryce umożliwiające przekształcanie danych z ich krajowego systemu klasyfikacji na zgodne z systemem klasyfikacji zalecanym przez MAEA. Większość państw wykorzystywała również zharmonizowany zbiór danych służący do zgłaszania rejestrów krajowych, który został przygotowany wspólnie przez Komisję, MAEA i Agencję Energii Jądrowej OECD.

Z danych wynika, że w państwach, w których dostępne są sposoby trwałego składowania odpadów bardzo niskoaktywnych i niskoaktywnych, proces od wytworzenia do trwałego składowania zasadniczo funkcjonuje dobrze. Nie dotyczy to odpadów średnioaktywnych, odpadów wysokoaktywnych i wypalonego paliwa jądrowego, ponieważ obecnie nie ma działających obiektów trwałego składowania umożliwiających zagospodarowanie tych kategorii odpadów.

Tabela 1: Ilość odpadów promieniotwórczych w UE w latach 2019 i 2023.

Odpady	Ilość odpadów promieniotwórczych w UE (m ³ , w zaokrągleniu do tysięcy*)					
Klasa	Przechowywane		Trwale składowane		Ogółem	
Rok	2019	2023	2019	2023	2019	2023
Odpady bardzo niskoaktywne	233 000	303 000	462 000	558 000	695 000	861 000
Odpady niskoaktywne	353 000	381 000	1 068 000	1 109 000	1 421 000	1 491 000
Odpady średnioaktywne	191 000	211 000	22 000	25 000	213 000	236 000
Odpady wysokoaktywne	4 800	5 200	0	0	4 800	5 200
Łącznie (m³)	782 000	901 000	1 552 000	1 692 000	2 334 000	2 593 000

* Z wyjątkiem odpadów wysokoaktywnych, których ilość zaokrąglono do setek.

Pod koniec 2023 r. w UE przechowywano około **59 500 tHM** wypalonego paliwa jądrowego (wzrost o około 6 % w porównaniu z 2019 r.). Obecnie całe wypalone paliwo jądrowe w UE jest przechowywane, jako że nigdzie na świecie nie jest eksploatowany żaden cywilny obiekt trwałego składowania wypalonego paliwa jądrowego. Nadal niewielkie ilości wypalonego paliwa jądrowego są wysyłane do ponownego przetwarzania poza UE; w związku z tym oczekuje się, że odpady promieniotwórcze powstałe w wyniku ponownego przetwarzania zostaną zwrócone najpóźniej w najbliższych dziesięcioleciach.

⁽⁹⁾ Belgia, Bułgaria, Czechy, Finlandia, Francja, Niemcy, Węgry, Włochy, Litwa, Niemcy, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania i Szwecja.

⁽¹⁰⁾ „Klasyfikacja odpadów promieniotwórczych”, Ogólne wytyczne bezpieczeństwa, MAEA, Wiedeń, 2009.

3 BEZPIECZNE I ODPOWIEDZIALNE GOSPODAROWANIE ODPADAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI I WYPALONYM PALIWEM JĄDROWYM

3.1 Krajowe ramy i programy

Ogólnie rzecz biorąc, w ostatnich latach w całej UE ramy krajowe były w dalszym ciągu usprawniane; siłą napędową tych pozytywnych zmian okazały się samooceny wzmocnione przez międzynarodowe oceny wzajemne.

Jednym z kluczowych obowiązków wynikających z dyrektywy jest opracowanie programu krajowego – krajowego strategicznego planu działania lub planu określającego obecny lub zamierzony sposób wdrażania polityk krajowych. Wszystkie państwa członkowskie posiadają programy krajowe i stale je rozwijają. W okresie sprawozdawczym 11 państw członkowskich powiadomiło Komisję o swoich zaktualizowanych programach krajowych. Zdarzały się jednak również przypadki, w których państwa członkowskie nie dokonywały przeglądu i aktualizacji programów krajowych tak regularnie, jak to określono w ich przepisach krajowych. Systematyczna realizacja programów krajowych oraz ich szybka aktualizacja stosownie do potrzeb to cechy wyróżniające odpowiedzialne gospodarowanie odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym. Wymaga to od państw członkowskich optymalizacji planowania, zaangażowania odpowiednich zasobów, przeprowadzenia niezbędnych badań i szkoleń oraz zaangażowania społeczeństwa i innych zainteresowanych stron.

W odniesieniu do transpozycji dyrektywy i ram krajowych nie toczą się żadne postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Niemniej jednak w poprzednich cyklach sprawozdawczych Komisja musiała wszcząć szereg postępowań przeciwko niektórym państwom członkowskim dotyczących wdrażania dyrektywy i zgodności ich programów krajowych z wymogami dyrektywy. Pod koniec 2025 r. toczyło się 16 postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego ⁽¹¹⁾.

3.2 Właściwe organy

Z informacji zawartych w sprawozdaniach krajowych wynika, że właściwe organy regulacyjne dysponują niezależnością techniczną i finansową.

Odpowiednie zasoby kadrowe organów regulacyjnych są niezbędne do bezpiecznego i skutecznego wdrażania krajowych programów. W świetle niedawnego ożywienia zainteresowania projektami z zakresu energii jądrowej oraz związanych z nimi inwestycji państwa członkowskie muszą przewidzieć wzmocnienie swoich właściwych organów, w tym na potrzeby bezpiecznego gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym. Komisja przedstawiła analizę potrzeb związanych z nowymi reaktorami i długoterminową eksploatacją w najnowszym przykładowym programie energetyki jądrowej (PINC) ⁽¹²⁾, mając na uwadze, że różne państwa członkowskie stosują różne podejścia

⁽¹¹⁾ Austria, Belgia, Bułgaria, Dania, Niemcy, Estonia, Irlandia, Grecja, Chorwacja, Włochy, Łotwa, Litwa, Niderlandy, Portugalia, Rumunia i Słowenia.

⁽¹²⁾ Komunikat Komisji – Przykładowy program energetyki jądrowej przedstawiony na podstawie art. 40 traktatu Euratom – wersja ostateczna (uwzględniająca opinię EKES), COM/2026/120 final z 10.3.2026, <https://eur-lex.europa.eu/legal->

administracyjne.

3.3 Polityka dotycząca obiegu zamkniętego i trwałego składowania

Wytwarzanie odpadów promieniotwórczych, jak również ilość odpadów promieniotwórczych, które mają być trwale składowane, należy ograniczyć do racjonalnie wykonalnego minimum. Opcje takie jak zwolnienie materiałów z kontroli regulacyjnej, a następnie ich ponowne użycie lub recykling są szczególnie widoczne w bieżących działaniach likwidacyjnych.

Chociaż większość państw członkowskich planuje trwale składować odpady promieniotwórcze i wypalone paliwo jądrowe na swoim terytorium, nie wszystkie podjęły ostateczną decyzję w tej sprawie, a niektóre nadal rozważają możliwość zastosowania rozwiązań w zakresie wspólnego trwałego składowania w ramach kilku państw. Komisja zrealizowała projekt pilotażowy zatytułowany „Proposal for a Joint European Approach towards Radioactive Waste” [Wniosek dotyczący wspólnego europejskiego podejścia do odpadów promieniotwórczych] ⁽¹³⁾, w ramach którego zaangażowano jak największą liczbę organów krajowych w utworzenie forum służącego omawianiu potencjalnych wspólnych rozwiązań w zakresie gospodarowania odpadami w Europie.

Państwa członkowskie, które realizują programy energii jądrowej, zamierzają trwale składować swoje wypalone paliwo jądrowe w głębokich obiektach geologicznych. Niektóre państwa ponownie przetwarzają wypalone paliwo jądrowe, podczas gdy inne pozostawiają sobie tę możliwość.

Eksploracja pierwszego obiektu trwałego składowania wypalonego paliwa jądrowego ma rozpocząć się w Finlandii do 2027 r. W Szwecji i Francji trwa realizacja projektów inwestycyjnych dotyczących budowy podobnych obiektów i oczekuje się ich ukończenia w ciągu najbliższego dziesięciolecia. W porównaniu z poprzednim sprawozdaniem więcej państw członkowskich prowadzi, na różnych etapach, aktywne działania przygotowawcze dotyczące głębokich obiektów geologicznych. Obecnie przewiduje się, że uruchomienie większości głębokich składowisk geologicznych przeznaczonych dla odpadów wysokoaktywnych i wypalonego paliwa jądrowego nastąpi w latach 2050–2075.

3.4 Ocena kosztów i finansowanie

Niemal wszystkie państwa członkowskie przekazały informacje na temat oceny kosztów swoich programów krajowych. W 2023 r. szacowany łączny koszt gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym ⁽¹⁴⁾ w UE pozostał na poziomie około 300 mld EUR, zgodnie z poprzednimi sprawozdaniami Komisji.

⁽¹³⁾ [content/PL/TXT/?uri=celex:52026DC0120](https://energy.ec.europa.eu/document/download/b74f0a8f-ef96-45ce-8301-5c8d86b9c5d1_en?filename=C_2023_4577_1_EN_annexe_acte_autonome_nlw_part1_v1.pdf).
Z inicjatywy posłów do Parlamentu Europejskiego finansowanie uwzględniono w budżecie UE

⁽¹⁴⁾ „Szacunkowy całkowity koszt gospodarowania odpadami promieniotwórczymi” oznacza zagregowane całkowite koszty wszystkich programów krajowych państw członkowskich UE obejmujących wszystkie rodzaje wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych podlegających ich jurysdykcji oraz wszystkie etapy gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi od ich wytworzenia do trwałego składowania.

Prognozy krajowe różnią się znacznie pod względem metodyki, założeń, kompletności danych, zakresu i ram czasowych, ponieważ różne uwarunkowania krajowe wymagają różnych podejść krajowych. Aby osiągnąć wyższy poziom przejrzystości i większe bezpieczeństwo finansowania, Komisja współpracuje z państwami członkowskimi za pośrednictwem grupy ekspertów ds. finansowych aspektów zaplecza jądrowego ⁽¹⁵⁾ w celu zapewnienia wytycznych dotyczących sprawozdawczości w zakresie kosztów krajowych programów gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym.

Większość państw członkowskich przedstawiła również informacje na temat systemów finansowania służących realizacji programów krajowych, z uwzględnieniem odpowiedzialności podmiotów generujących wypalone paliwo jądrowe i odpady promieniotwórcze. Istnieją znaczne różnice między tymi systemami – niektóre państwa członkowskie opierają się na opłacie pobieranej od wytwarzania energii elektrycznej, inne na opłatach uzależnionych od właściwości odpadów, a jeszcze inne na środkach z budżetu państwa.

Ponieważ wydatki zazwyczaj ponosi się dopiero po wykorzystaniu materiałów promieniotwórczych lub paliwa jądrowego – w niektórych przypadkach kilkadziesiąt lat później – koszty końcowe należy uwzględnić już na wczesnym etapie podejmowania nowej działalności związanej z energią jądrową. W PINC Komisja wskazała, że zaangażowanie rządów i odpowiednie finansowanie ze strony wytwórców odpadów na rzecz skutecznej likwidacji odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego oraz odpowiedzialnego gospodarowania nimi ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa i stałego wsparcia publicznego dla wykorzystywania energii jądrowej.

3.5 Monitorowanie programu i sprawozdawczość

Kilka państw członkowskich poczyniło postępy w stosowaniu najważniejszych wskaźników wykonania zadań do monitorowania realizacji programów krajowych. Nadal istnieją jednak wyzwania związane z zapewnieniem skutecznego monitorowania postępów i sprawozdawczości na temat wyników.

Sprawozdawczość dotycząca działań badawczych, rozwojowych i demonstracyjnych niezbędnych do wdrożenia rozwiązań w zakresie gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym była w większości przypadków bardzo ogólna. Zachęca się państwa członkowskie do przekazywania bardziej szczegółowych i ukierunkowanych informacji na temat tych działań. Komisja z zadowoleniem zauważa, że większość państw członkowskich korzysta z trwającego europejskiego partnerstwa na rzecz gospodarowania odpadami promieniotwórczymi ⁽¹⁶⁾.

3.6 Przejrzystość i udział społeczeństwa

Państwa członkowskie nie zgłosiły istotnych aktualizacji środków i podejść do przejrzystości

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=pl&groupID=3777>.

⁽¹⁶⁾ <https://www.ejp-eurad.eu/>.

i udziału społeczeństwa. Komisja ponownie podkreśla znaczenie skutecznego wdrożenia wymogów w zakresie przejrzystości i udziału społeczeństwa, w tym przez dostarczanie szczegółowych informacji na temat praktyk przy składaniu sprawozdań Komisji.

4 WNIOSKI

W okresie sprawozdawczym w państwach członkowskich gospodarowano odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym w sposób bezpieczny. Ramy i programy krajowe są realizowane w całej UE i na ogół zostały ustanowione w sposób przejrzysty i partycypacyjny. Wszystkie państwa członkowskie powinny upewnić się, że ich programy krajowe są aktualne. Wydaje się, że system samoocen i międzynarodowych ocen wzajemnych odpowiada potrzebom i przyczynia się do aktualizowania i ciągłego doskonalenia gospodarowania odpadami.

W przypadku największej ilości odpadów promieniotwórczych poszukiwano bezpiecznych rozwiązań w zakresie gospodarowania (w tym trwałego składowania), o czym ponownie świadczy wzrost ilości odpadów trwale składowanych w porównaniu ze spadkiem ilości odpadów przechowywanych. Ogólnie rzecz biorąc, większość państw członkowskich pracuje nad rozwojem obiektów trwałego składowania. Szereg z nich nie ma jednak jasno określonych strategii gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym, co utrudnia osiągnięcie postępów.

Monitorowanie i finansowanie programów krajowych państw członkowskich pozostaje główną nierozwiązaną kwestią wymagającą uwagi organów krajowych. Oceny kosztów są czasami nieaktualne lub niewystarczająco kompleksowe. Może to wpłynąć na skuteczność systemów finansowania i stwarzać ryzyko, że nie wystarczą one na pokrycie przyszłych kosztów, co przełoży się na nadmierne obciążenie dla przyszłych pokoleń. Prowadzone są już działania związane z wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie kosztów programów krajowych ⁽¹⁷⁾. Istnieją jednak dodatkowe obszary, w których bardziej szczegółowe kryteria sprawozdawczości pomogłyby państwom członkowskim w przygotowaniu sprawozdań krajowych.

⁽¹⁷⁾ Grupa ekspertów ds. finansowych aspektów zaplecza jądrowego – Projekt wytycznych dotyczących sprawozdawczości w zakresie kosztów związanych z krajowym programem gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=pl&groupID=3777>.